

Motion till riksdagen 2012/13:Ub203

av **Jan Ertsborn och Barbro Westerholm (FP)**

Stöd i skola och förskola till för tidigt födda barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa stöd i skolan och förskolan till de för tidigt födda barnen.

Motivering

Fler och fler barn i Sverige föds för tidigt och fler och fler av de för tidigt födda barnen överlever, tack vare förbättrad neonatalvård. Men även om neonatalvården har utvecklats mycket på senare år, har inte samhällets kunskap om de nya överlevarna och deras behov följt samma utveckling.

Det är vanligt att de extremt för tidigt födda barnen är mer infektionskänsliga än fullgångna barn. En del barn har koncentrationssvårigheter eller är känsliga för höga ljudnivåer. Den vanliga förskolemiljön kan därför vara påfrestande.

Vissa av dessa barn kan också drabbas av neuropsykologiska komplikationer som skapar svårigheter i vardagen i förskolan och skolan. Det kan handla om autism, adhd och olika former av koncentrationsstörningar. Många av barnen får olika former av inlärningssvårigheter som dyskalkyli, det vill säga svårigheter att förstå matematik. Det kan också handla om andra problem som ansiktsblindhet, som gör att barnet har svårt att känna igen sina klasskompisar eller sin lärare, eller bristande förmåga att orientera sig, vilket gör det svårt för barnet att hitta till skolan och till sitt klassrum. Barnen kan även drabbas av andra komplikationer som ger svårigheter i skolan.

Föräldrar till för tidigt födda barn möter ofta okunskap och/eller oförståelse hos förskola och skola. Som förälder får man vara ”expert” på sitt barns särskilda behov och ofta kämpa för barnets rätt till stöd. Det är inte heller självklart att barnet får stöd och hjälp.

Fel! Okänt namn på

Även om den nya skollagen, som gäller sedan den 1 juli 2011, har stärkt rätten till särskilt stöd finns det inte någon samlad bild av stöd till för tidigt födda barn i skolan. Det är stora skillnader mellan olika skolor och kommuner när det gäller stöd till barn med särskilda behov. Rektor måste, som skolledare, ha tillgång till kompetens. Forskare har pekat på att det i skolan saknas både specialpedagogiska metoder och resurser att ta hand om barnen, och de är inte förväntade att ha några särskilda behov.

Därför bör alla kommuner säkerställa att de kan erbjuda för tidigt födda barn, och andra barn, som är särskilt infektionskänsliga, eller av andra skäl har svårt att vistas i de ganska stora barngrupperna i förskolan, möjlighet till förskoleverksamhet i liten grupp, eller vistelse hos dagbarnvårdare istället.

I varje kommun bör det också finnas en resursenhet/kontaktperson som själv har, eller kan nyttja, specialistkompetens när det gäller barn som behöver särskilt stöd i förskolan och skolan.

Den specialpedagogiska skolmyndigheten bör få i uppdrag att initiera pilotprojekt för att utveckla specialpedagogiska metoder och interventionsprogram utifrån forskningsrönen om hur förskolan och skolan kan tillvarata barns ”inlärningsfönster”.

Den finska modellen med tidig identifiering av barn med inlärningssvårigheter i samarbete mellan barnavårdscentral, förskola och skola och ett omedelbart intensivt stöd när svårigheter noteras är ett bra exempel på hur stödet kan fungera. Tyngdpunkten läggs på tal-, läs- och skrivutveckling och under de senaste åren har även matematik lagts till som ämne inom den tidiga specialundervisningen. En multiprofessionell elevvårdsgrupp följer upp elever som får specialundervisning och individuella planer görs för alla elever som överförs till specialundervisning. Utvecklingen och framstegen följs löpande upp och övergången från förskola till skola förbereds och följs upp noggrant.

Sverige bör dra lärdomar från de finländska erfarenheterna av att med hjälp av multiprofessionella team tidigt identifiera och ge stöd till barn i förskolan med inlärningssvårigheter och omsätta dessa i praktiken i den svenska skolan.

Stockholm den 18 september 2012

Jan Ertsborn (FP)

Barbro Westerholm (FP)